

Bancarrota del nacionalisme basc

El 'lehendakari' està arrossegant el PNB fora de l'espai de la política democràtica, cap a una posició antisistema.

Ibarretxe torna a barrejar la consecució del dret a l'autodeterminació amb el final d'ETA.

JOSEBA ARREGI*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 01.06.08

És evident que a Euskadi primer va ser el nacionalisme i després va arribar el terrorisme, sense que sigui possible establir cap vinculació històrica entre tots dos. L'any 1898 neix el Partit Nacionalista Basc, un partit que no recorre mai al terrorisme. El terrorisme neix de la mà d'ETA durant la dècada dels 60 del segle passat. I ETA neix com a crítica radical al nacionalisme aburguesat dels seus pares, en ruptura amb aquest i amb la intenció de substituir-lo. Es podria dir que el veritable enemic d'ETA i del seu terrorisme és el PNB.

Això fa més greu, si és que és possible, el fet que aquest partit, especialment en la seva deriva dels últims i massa llargs anys, no trobi el camí per distanciar-se radicalment del terrorisme. Distanciar-se radicalment del terrorisme no consisteix, no pot consistir, a condemnar els assassinats. No pot consistir a exigir a ETA que deixi de matar. Tampoc n'hi ha prou de plantejar a Batasuna i tots els seus substituïts que es distanciïn d'ETA. Fa falta alguna cosa més. Cal constatar quines són les conseqüències que la presència de la violència terrorista d'ETA té en la política basca. L'entrada d'una manera de fer política com és practicar-la usant el terrorisme tendeix a destrossar l'espai de la

democràcia. Per això és necessari pensar d'una manera seriosa en les conseqüències de la presència del terrorisme en la política basca.

UNA DE LES maneres de fer-ho és prendre com a referent el significat polític de les víctimes. Un significat que no radica en el que pensen les famílies de les víctimes. Un significat que no radica en el que van pensar en vida les víctimes assassinades. Un significat que neix i està inexorablement vinculat a la intenció dels botxins. A una intenció política. A un projecte polític.

El que el lehendakari Juan José Ibarretxe hauria de tenir en compte, més enllà dels homenatges a les víctimes, a l'hora de pensar en el futur polític de la societat basca, a l'hora de formular els seus plans i els seus fulls de ruta, és fins a quin punt tot això resulta compatible amb la memòria i el respecte al significat polític de les víctimes. El que el lehendakari Ibarretxe hauria d'haver pensat és fins a quin punt el futur polític de la societat basca es pot basar en el fet que la raó que va servir per assassinar les víctimes sigui la raó sobre la qual es fundi aquest futur polític.

LA PRESENCIA del terrorisme en una societat busca destrossar l'espai de la política democràtica. I l'única manera que existeix de protegir aquest espai de política democràtica és traçar una clara línia de demarcació al davant de tot el que representa aquesta destrucció de la política. El nacionalisme basc, no obstant, ha cregut durant tots aquests últims anys que és precisament la negació d'aquesta línia de separació el que permetria matar dos pardals d'un sol tret: aconseguir la pau (la desaparició d'ETA) i obtenir les finalitats nacionalistes. El nacionalisme basc ha cregut que és possible preservar l'espai de la política

democràtica col·locant-se en l'interstici que el separa de la política terrorista.

I la conseqüència és que el nacionalisme basc està sent arrossegat, cada vegada amb més força, cap a l'espai de la política controlada pel terrorisme. La conseqüència és que el nacionalisme basc està sent arrossegat fora de l'espai de la política democràtica, cap al xuclador del terrorisme que engoleix tot allò que se li acosta.

Les preguntes formulades pel lehendakari Ibarretxe ho posen clarament de manifest. No hi ha condemna d'ETA. Però existeix una insinuació que la resposta afirmativa a la segona pregunta, la que es refereix a la negociació per aconseguir el dret de decisió dels bascos, té alguna cosa a veure amb el supòsit inclòs en la primera: la desaparició d'ETA. Ibarretxe torna a barrejar, aquesta vegada ni tan sols sibil·linament, la consecució del dret d'autodeterminació amb el final d'ETA. I amb això es col·loca en mans dels terroristes.

El projecte de llei del lehendakari no pot tirar endavant al Parlament basc sense el vot del Partit Comunista de les Terres Basques (EHAK/ PCTB). I el vot d'aquest partit el decidirà ETA. Ibarretxe no pot guanyar cap referèndum sense els vots d'ETA i el seu entorn; probablement, ni així. ETA té la clau del futur del pla sobiranista del lehendakari. En aquesta tessitura, el representant màxim d'una institució democràtica --el Govern basc, sorgit del Parlament basc, tots dos legitimats per l'Estatut i la Constitució-- es posa en mans d'ETA. Culmina la destrossa de l'espai públic de la política democràtica fent la violència terrorista àrbitre del futur polític dels bascos.

EL 'LEHENDAKARI' Ibarretxe està conduint, ha conduït, el nacionalisme basc, el PNB, a una posició antisistema. El lehendakari Ibarretxe està deixant fora de curs la tradició del PNB, la de ser un partit d'ordre. L'està empenyent a quedar fora del sistema democràtic. I a més a més està anul.lant tota la tradició d'equilibri de poder dins el PNB: allò que en el seu dia va pretendre Garaikoetxea --que el president del Govern fos al mateix temps president del partit, contra la tradició del PNB-- ho està executant ara Ibarretxe, desautoritzant el president del partit, Iñigo Urkullu. Està portant el PNB a l'abisme, al suïcidi.

*President de l'associació cultural Aldaketa (Canvi per a Euskadi)